

Duidingsrapportage Dashboard Minima 2023

Zaffier
Gemeente Bergen
Versie 0.1

Opdrachtgever
Zaffier

Datum
Augustus 2024

Auteurs
Michelle Ellens
Marijke Bos

KWIZ
Stavangerweg 23-5
9723 JC Groningen
050-5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze uitgave is een uitgave van KWIZ B.V. Het overnemen van cijfers en/of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inleiding

Zaffier wil graag (meer) inzicht in de omvang en samenstelling van de minimapopulatie en diverse minimaregelingen en heeft KWIZ daarom gevraagd een Armoedemonitor op te stellen. In dit rapport wordt deze informatie inzichtelijk gemaakt. De resultaten van de Armoedemonitor zijn gepresenteerd in een online dashboard, waar de zes gemeentes zelf (extra) gewenste analyses kan maken door bijvoorbeeld in te zoomen op een bepaalde doelgroep. In deze begeleidende duidingsrapportage worden de belangrijkste bevindingen genoemd. Voor de verdere cijfers verwijzen wij u naar het dashboard.

Weergave van de minimahuishoudens

De gegevens over de omvang en samenstelling van de doelgroep geven de situatie weer op de betreffende peildatum van het onderzoek (31 december 2023), op basis van het inkomen op het wettelijk sociaal minimum (Wsm). Het gebruik van de diverse regelingen is gemeten over het gehele jaar voorafgaand aan de peildatum; dus van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

Methodiek Armoedemonitor

De gemeente heeft geen rechtstreekse toegang tot inkomensgegevens van haar inwoners. Door zoveel mogelijk informatiebronnen van gemeentelijke regelingen voor minimahuishoudens aan elkaar te koppelen, kunnen we het aantal minimahuishoudens weergeven dat de gemeente op het peilmoment in beeld heeft. Daarvoor hebben Zaffier en de gemeente registraties van de volgende voorzieningen aangeleverd: de Participatiewet, AIO en gemeentelijke minimaregelingen*. Met behulp van de Basisregistratie Personen (BRP) zijn de gebruikersgegevens vervolgens op huishoudniveau gegroepeerd. Op deze manier ontstaat een samenhangend beeld van de omvang en samenstelling van de minimapopulatie en het gebruik van voorzieningen. Daarnaast zijn bestanden gekoppeld van de schuldhulpverlening, Wmo, Jeugdwet, zzp'ers en de energietoeslag om inzicht te geven in het gebruik van deze regelingen (onder de minimapopulatie).

De kenmerken van het huishouden zijn gebaseerd op die van de oudste persoon in het huishouden. De verdeling naar inkomensbronnen is dus ook op huishoudniveau en daarbij kijken we naar de hoofd inkomensbron van het huishouden. De gebruikers van regelingen betreffen diegenen die gekoppeld konden worden aan de BRP en als minima zijn geclassificeerd.

* Het gaat hierbij om de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen, collectieve zorgverzekering, bijzondere bijstand, individuele inkomenstoeslag, maatschappelijke participatie, Jeugdfonds Sport en Cultuur, computerregeling, tegemoetkoming schoolkosten en de studietoeslag.

Schatting totale doelgroep

Aangezien zowel KWIZ als de gemeente niet over inkomensgegevens van alle inwoners beschikken, is er een groep minimahuishoudens die, doordat ze geen gebruikmaakt van de minimaregelingen, niet in de registratiebestanden voorkomt. Dit betekent dat het feitelijk aantal minima iets hoger ligt dan het aantal dat de gemeente op basis van de genoemde bestanden in beeld heeft. Wanneer we het in deze rapportage hebben over minimahuishoudens zijn dit de huishoudens die we in beeld hebben gekregen via de beschreven onderzoeksmethode (vorige pagina).

Daarnaast maken we, op basis van de door KWIZ ontwikkelde Armoede Index, een schatting van het aantal minimahuishoudens dat niet bij de gemeente in beeld is, maar wél een laag inkomen en laag vermogen heeft. Zodoende kunnen we een inschatting maken van de totale doelgroep van het minimabeleid. Het is op basis van de onderzoeksmethodiek niet mogelijk om gedetailleerde kenmerken van deze 'ontbrekende' doelgroep in beeld te krijgen.

Minimahuishoudens tot 120 procent Wsm

Aangezien de meeste minimaregelingen in de gemeente Bergen een inkomensgrens van 120 procent Wsm hebben, is het inhoudelijk het meest interessant om van deze groep huishoudens de kenmerken weer te geven. In dit rapport wordt er daarom regelmatig naar minimahuishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm verwezen. Ter verduidelijking geven we onderstaand definitiekader.

Definitiekader 'minimahuishoudens tot 120 procent Wsm'

Voor zowel de minimahuishoudens die de gemeente in beeld heeft als voor de geschatte totale doelgroep gaat het om de huishoudens die een inkomen hebben tot 120 procent Wsm én een eigen vermogen hebben dat onder de vermogensgrens van de Participatiewet* ligt.

Opzet rapportage

Het eerste hoofdstuk geeft inzicht in de omvang en kenmerken van de groep minimahuishoudens. In het tweede hoofdstuk volgen de belangrijkste bevindingen over de minimakinderen. Daarna volgen hoofdstukken over de minimaregelingen, de energietoeslag, zzp'ers, Wmo, Jeugdwet en de schuldhulpverlening.

In het dashboard en duidingsrapport worden de kenmerken weergegeven van de doelgroep die in beeld is, tenzij anders aangegeven. Bij het bereik van de minimaregelingen gaat het om de totale geschatte doelgroep (dus inclusief de minima die niet in beeld zijn). Vergelijkingen met landelijke cijfers zijn gebaseerd op ervaringscijfers van KWIZ en/of openbare cijfers van het CBS.

* De vermogensgrens van de Participatiewet bedraagt (in 2023) € 7.605 voor een alleenstaande en € 15.210 voor een gehuwden/samenwonenden en alleenstaande ouders.

1. Minimahuishoudens

- Het geschatte totale aandeel minimahuishoudens in de gemeente ligt net boven het aandeel in vergelijkbare gemeenten;
- Eenoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd in de minimapopulatie;
- 88 procent van de minimahuishoudens heeft langdurig een minimumkomen tot 120 procent Wsm.

Minimahuishoudens tot 120 procent Wsm

In beeld. Op basis van de voor dit onderzoek aangeleverde bestanden heeft de gemeente Bergen op 31 december 2023 in totaal 585 huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm in beeld. Dit is 4,0 procent van alle huishoudens in de gemeente Bergen.

Tabel 1.1 Minimahuishoudens naar inkomensverdeling schatting en in beeld; tot 120 procent Wsm

	In beeld		Schatting	
Tot 100% Wsm	489	3,4%	577	4,1%
100 tot 120% Wsm	96	0,6%	449	3,1%
Totaal	585	4,0%	1.026	7,2%

Schatting. De gemeente Bergen heeft niet alle minimahuishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm in beeld. Dit komt omdat niet alle huishoudens die recht hebben op ondersteuning van de gemeente, hier ook daadwerkelijk gebruik van maken. Op basis van de Armoede Index wordt het totale aantal minimahuishoudens tot 120 procent Wsm geschat op 1.026 huishoudens (7,2 procent van alle huishoudens) op 31 december 2023. Het geschatte aandeel minimahuishoudens in de gemeente Bergen ligt net boven het gemiddelde van andere gemeenten met minder dan 50.000 inwoners, dat ligt op 6 a 7 procent.

Kenmerken 585 huishoudens tot 120 procent Wsm in beeld

De meeste regelingen in de gemeente Bergen hebben een inkomensgrens van 120 procent Wsm. Daarom geven we de kenmerken weer van de 585 huishoudens met een inkomen op 120 procent Wsm die de gemeente in beeld heeft. In het online dashboard staan ook kenmerken vermeld van de doelgroep met een inkomen tot 100 procent Wsm.

Inkomensbron. Een inkomen uit de Participatiewet is voor 41 procent van de minimahuishoudens de voornaamste inkomensbron in de gemeente Bergen. Het aandeel minimahuishoudens met een AOW-uitkering (28 procent) of met een ander inkomen (31 procent) - bijvoorbeeld uit werk of een WW-uitkering - is kleiner.

Gemiddeld zien we bij andere gemeenten dat 35 tot 45 procent van de huishoudens een uitkering vanuit de Participatiewet ontvangt. Daarnaast heeft gemiddeld 20 tot 30 procent van de minimahuishoudens een AOW-uitkering, afhankelijk van het aantal ouderen in de gemeente. Deze verhoudingen zien we terug in Bergen.

Tabel 1.2 Inkomensbron van minimahuishoudens tot 120% Wsm in beeld

2023		
Participatiewet	241	41%
AOW	162	28%
Ander inkomen	182	31%
Totaal	585	100%

Huishoudtype. De meerderheid van de minimahuishoudens is alleenstaand (367 huishoudens, 63 procent), een kwart heeft minderjarige kinderen en eventueel meerderjarige kinderen (119 huishoudens, 21 procent) en 9 procent (55 huishoudens) bestaat uit een meerpersoonshuishouden zonder kinderen. De verdeling naar huishoudtypes in de gemeente Bergen komt grotendeels overeen met het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten, waarin 50 tot 60 procent van de minimahuishoudens bestaat uit een alleenstaand huishouden. Het aandeel meerpersoonshuishoudens zonder kinderen is in de gemeente Bergen daarentegen lager dan het landelijk gemiddelde (15 tot 20 procent). In verhouding tot het gemiddelde hebben huishoudens met kinderen in de gemeente Bergen dus vaker een inkomen tot 120 procent Wsm.

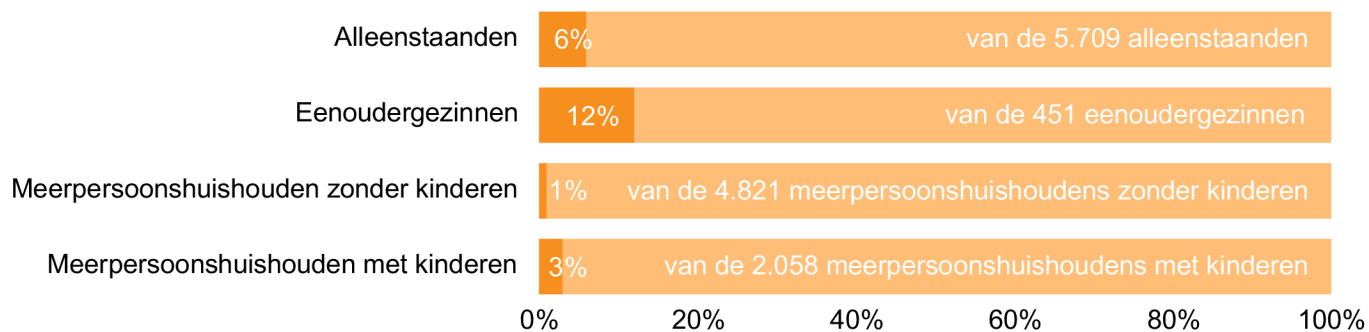
Achtergrond. 63 procent van de minimahuishoudens heeft een Nederlandse achtergrond, 26 procent een niet-westerse migratieachtergrond en 11 procent een westerse migratieachtergrond. De verdeling in Bergen ligt in lijn met de verdeling die terug te zien is in vergelijkbare gemeenten met een inwonertal tot 50.000. Gemiddeld is het aandeel minimahuishoudens met een Nederlandse achtergrond 50 tot 60 procent en het aandeel met een niet-westerse achtergrond is 25 tot 35 procent.

Woonplaats. De meerderheid van de minimahuishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm woont in de wijk Bergen Binnen. Een vijfde van de minimahuishoudens woont in Schoorl en een vijfde woont in Egmond aan Zee.

Kans op armoede

Eenoudergezinnen hebben vaker een minimuminkomen dan andere huishoudtypen. Van alle eenoudergezinnen met minder- en meerderjarige kinderen* (451 huishoudens) in de gemeente Bergen, heeft 12 procent (56 huishoudens) een inkomen tot 120 procent Wsm.

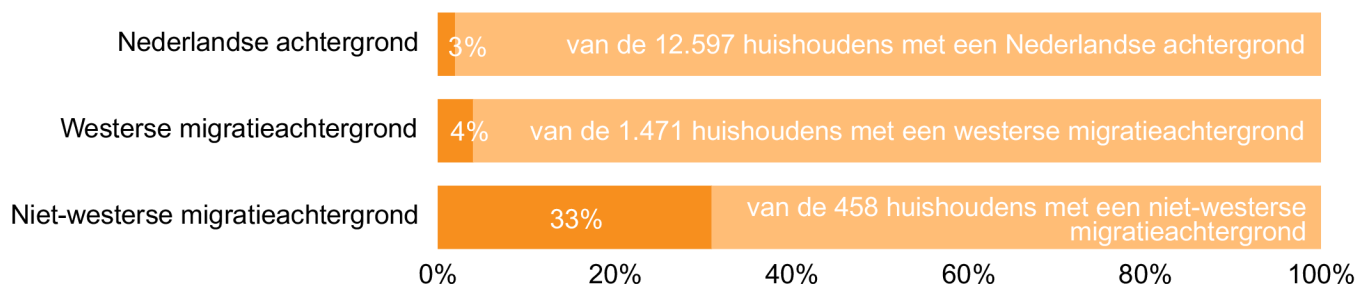
Figuur 1.1 Aandeel minimahuishoudens t.o.v. alle huishoudens; huishoudtype

* Het gaat hierbij om eenoudergezinnen met zowel minderjarige als meerderjarige kinderen (eenoudergezinnen met alleen meerderjarige kinderen blijven buiten beschouwing). Dit geldt eveneens voor de meerpersoonshuishoudens met kinderen.

Ook huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond zijn oververtegenwoordigd in de minimapopulatie (33 procent).

Figuur 1.2 Aandeel minimahuishoudens t.o.v. alle huishoudens; achtergrond

In Bergen zijn de wijken Bergen Binnen en Egmond aan Zee de wijken met het hoogste aandeel minimahuishoudens (5 procent).

Langdurige minima

In totaal heeft 90 procent van de huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm al drie jaar of langer een inkomen op bijstandsniveau (439 huishoudens). Onder de huishoudens met een inkomen tussen 100 en 120 procent Wsm ligt dit aandeel lager, namelijk op 78 procent (75 huishoudens).

Als we de groep minimahuishoudens tot 120 procent Wsm als geheel bekijken, heeft 88 procent al drie jaar of langer een dergelijk inkomen (514 huishoudens). Bij veel gemeenten ligt dit aandeel rond de 70 tot 75 procent. In de gemeente Bergen zijn dus relatief veel langdurige minima. Landelijk zien we een stijging van het aandeel langdurige minima de laatste jaren; het lijkt moeilijker te worden om uit te stromen uit de minimapopulatie.

Tabel 1.3 Langdurigheid minimahuishoudens in beeld; tot 120% Wsm

2023		
0 tot 1 jaar	46	8%
1 tot 3 jaar	25	4%
3 jaar of langer	514	88%
Totaal	585	100%

2. Minimakinderen

- Het geschatte aandeel minimakinderen in de gemeente ligt hoger dan gemiddeld;
- Meer dan twee derde van de minimakinderen groeit op in een tweeoudergezin;
- Kinderen in huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond groeien vaker op in een minimahuishouden dan kinderen met een andere achtergrond.

Minimakinderen tot 18 jaar

In beeld. Op 31 december 2023 heeft de gemeente Bergen in totaal 270 kinderen tot 18 jaar in beeld die opgroeien in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm. Dat is 6,2 procent van alle kinderen (4.427 kinderen) in de gemeente Bergen. Van de 270 minimakinderen hebben 208 kinderen een inkomen tot 100 procent Wsm. Dit zijn kinderen die op basis van het gebruik van regelingen en voorzieningen (in het gezin) in beeld zijn bij de gemeente.

Tabel 2.1 Minimakinderen naar inkomensverdeling schatting en in beeld; tot 120 procent Wsm

	In beeld		Schatting	
Tot 100% Wsm	208	4,8%	268	6,1%
100 tot 120% Wsm	62	1,4%	157	3,5%
Totaal	270	6,2%	425	9,6%

Schatting. Net als bij het aantal minimahuishoudens geldt dat de gemeente Bergen niet alle minimakinderen in beeld heeft. Op basis van de Armoede Index schatten we het totale aantal minimakinderen dat woont in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm op 425 (9,6 procent van alle kinderen). In gemeenten van vergelijkbare grootte ligt het aandeel kinderen op 7 tot 8 procent. Het aandeel minimakinderen in de gemeente Bergen ligt dus boven het gemiddelde aandeel kinderen dat opgroeit in een minimahuishouden.

Kenmerken 270 minimakinderen tot 120 procent Wsm in beeld

Ook in dit hoofdstuk geven we de kenmerken weer van de 270 minimakinderen die opgroeien in een huishouden met een inkomen op 120 procent Wsm die de gemeente in beeld heeft.

Inkomensbron. Ruim de helft van de minimakinderen groeit op in huishouden met een inkomen uit de Participatiewet (142 kinderen). Het kleinste deel van de minimakinderen groeit op in een huishouden met een andersoortige inkomensbron; bijvoorbeeld inkomen uit werk of een WW-uitkering (128 kinderen).

Tabel 2.2 Inkomensbron kinderen in minimahuishoudens in beeld; tot 120% Wsm

2023		
Participatiewet	142	53%
Ander inkomen en AOW	128	47%
Totaal	270	100%

Overige kenmerken. Ruim twee derde van de minimakinderen woont in een tweeoudergezin (68 procent). De overige 32 procent woont in een eenoudergezin. Gemiddeld zien wij deze verhouding terug: in andere gemeenten groeit vaak de meerderheid van de minimakinderen op in een tweeoudergezin. Verder heeft 69 procent van de minimakinderen een niet-westerse migratieachtergrond en 26 procent heeft een Nederlandse achtergrond. Tot slot woont 50 procent van de minimakinderen in de wijk Bergen Binnen.

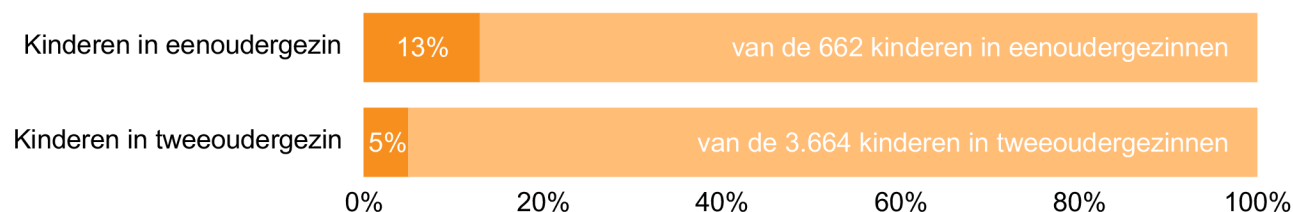
Tabel 2.4 Huishoudverdeling kinderen in minimahuishoudens in beeld; tot 120% Wsm

2023		
Eenoudergezin	86	32%
Tweeoudergezin	184	68%
Totaal	270	100%

Kans op armoede

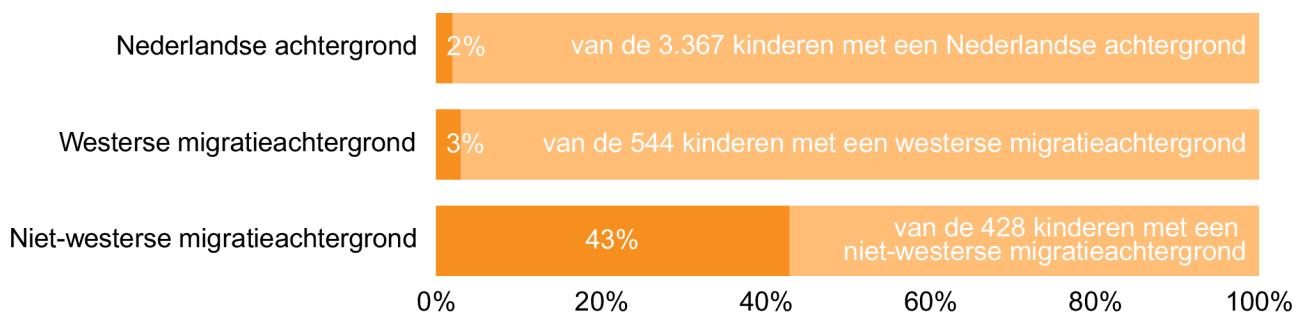
Sommige kinderen hebben meer kans om op te groeien in armoede dan andere kinderen. In de gemeente Bergen groeien kinderen in een eenoudergezin vaker op in een minimahuishouden dan kinderen uit andere huishoudens: 13 procent van minderjarige kinderen in een eenoudergezin woont in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm. Onder kinderen die opgroeien in een tweeoudergezin ligt dit aandeel aanzienlijk lager: 5 procent.

Figuur 2.1: aandeel huishoudens minimakinderen t.o.v. alle kinderen

Verder groeien kinderen in huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond vaker op in een minimahuishouden dan kinderen met een andere achtergrond; 43 procent van de kinderen met een dergelijke achtergrond woont in een minimahuishouden. Onder kinderen met een Nederlandse achtergrond is dat 2 procent.

Figuur 2.2: aandeel achtergrond minimakinderen t.o.v. alle kinderen

3. Bereik minimaregelingen

- De individuele inkomenstoeslag kent een hoog bereik;
- Het bereik van de participatieregelingen (Maatschappelijke participatie, Jeugdfonds Sport en Cultuur en de Tegemoetkoming schoolkosten) is lager dan gemiddeld.

Gebruik minimaregelingen

Het gebruik is gemeten over geheel 2023*.

Tabel 3.1 Het gebruik van de minimaregelingen onder minimahuishoudens in 2023

2023	
Bijzondere bijstand	168 huishoudens
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	371 huishoudens
Individuele inkomenstoeslag	236 huishoudens
Collectieve zorgverzekering	427 huishoudens
Maatschappelijke participatie	260 volwassenen en kinderen
Tegemoetkoming schoolkosten	12 huishoudens
Jeugdfonds Sport en Cultuur	54 kinderen
Computerregeling	22 huishoudens
Studietoelage	1 persoon

Bereik van de minimaregelingen

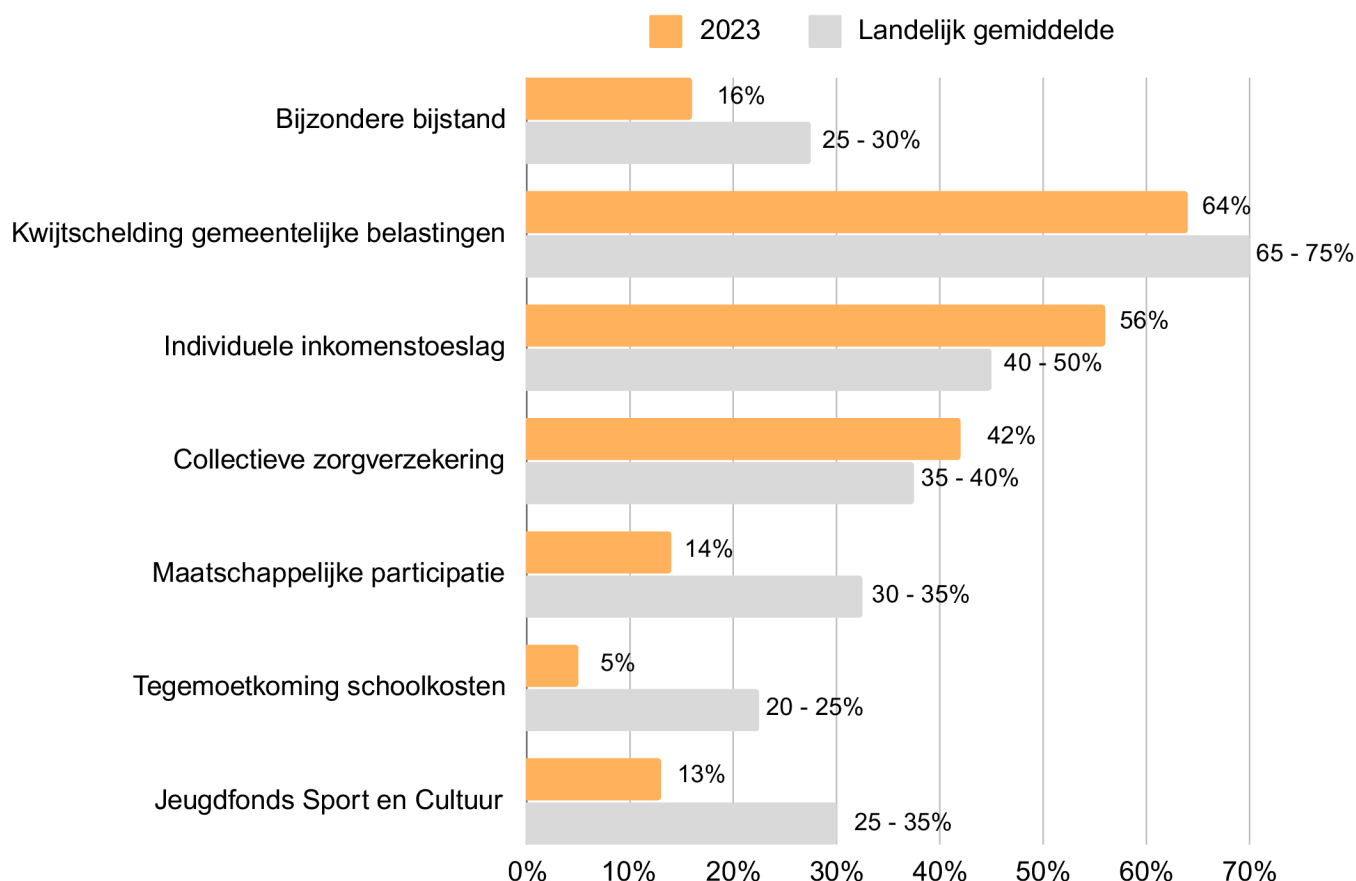
Het bereik van de verschillende minimaregelingen is berekend door het gebruik van de regeling af te zetten tegen de geschatte totale doelgroep (dus inclusief de minima die de gemeente niet in beeld heeft). Daarnaast wordt het bereik van de regeling vergeleken met het gemiddelde bereik in andere gemeenten met een inwonertal tot 50.000.

- Het bereik van de bijzondere bijstand in 2023 is 16 procent, dit ligt onder het gemiddelde bereik van 25 tot 30 procent voor deze regeling.
- In 2023 hebben 371 huishoudens de kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen ontvangen. Het bereik van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen ligt, met 64 procent, net onder het landelijk gemiddelde van 65 tot 75 procent.
- Huishoudens die drie jaar of langer van een minimuminkomen van 120 procent Wsm moeten rondkomen, kunnen aanspraak maken op de individuele inkomenstoeslag. Deze regeling kent een bereik van 56 procent en ligt hoger dan het gemiddelde; vaak is een bereik van zo'n 40 tot 50 procent gangbaar. Een verklaring voor het hoge bereik is dat er in de gemeente ook relatief veel langdurige minima wonen.
- Het bereik van de collectieve zorgverzekering is 42 procent. Dit bereik ligt hoger dan het bereik dat we terugzien bij vergelijkbare gemeenten; het gemiddelde ligt namelijk op 35 tot 40 procent.

* De cijfers over het gebruik van regelingen en voorzieningen betreffen het aantal gebruikers dat gekoppeld kon worden aan de BRP die voor dit onderzoek is aangeleverd. We geven daarom het gebruik en bereik weer voor de totale gebruikersgroep (dus ook de groep die niet gekoppeld kan worden aan het BRP). De kenmerken van de gebruikers van deze regelingen (zie dashboard) worden wel weergegeven voor de gebruikers die te koppelen zijn aan het BRP.

- Zowel kinderen als volwassenen kunnen een vergoeding vanuit de regeling voor Maatschappelijke participatie ontvangen voor bijvoorbeeld de contributie van een vereniging of voor uitjes. In 2023 hebben 260 volwassenen en kinderen de vergoeding ontvangen, het bereik van de regeling komt uit op 14 procent. Dit ligt onder het gemiddelde bereik voor soortgelijke regelingen: 30 tot 35 procent.
- Gezinnen met kinderen kunnen met de tegemoetkoming schoolkosten een vergoeding ontvangen voor de de ouderbijdrage. 12 huishoudens hebben deze vergoeding ontvangen, het bereik van de regeling is 5 procent. In vergelijkbare gemeenten ligt het bereik voor soortgelijke regelingen hoger: 20 tot 25 procent.
- Via het Jeugdfonds Sport en Cultuur worden vergoedingen voor culturele en sportieve activiteiten voor kinderen aangeboden. In Bergen ligt het bereik van deze regeling op 13 procent. Dit ligt onder het gemiddelde bereik van 25 tot 35 procent in vergelijkbare gemeenten.

Figuur 3.1 Bereik gemeentelijke minimaregelingen

Gebruikmaken van meerdere minimaregelingen

In de gemeente Bergen maken de meeste minimahuishoudens (166) gebruik van één minimaregeling. Verder maken 132 huishoudens gebruik van twee regelingen en 108 huishoudens van drie regelingen. 28 huishoudens van geen enkele minimaregeling gebruik.

4. Energietoeslag 2023

Om inwoners tegemoet te komen in de hoge kosten voor energie konden gemeenten hun inwoners de energietoeslag uitkeren in 2023. In de gemeente konden inwoners aanspraak maken op de energietoeslag als hun inkomen niet hoger was dan 120 procent Wsm. Er werd geen vermogenstoets gedaan; ook huishoudens met een vermogen hoger dan geldt binnen de Participatiewet, konden gebruikmaken van deze regeling. In totaal hebben 926 huishoudens in 2023 gebruikgemaakt van de energietoeslag*; dat is 6,5 procent van alle huishoudens in de

Tabel 4.1 Gebruik energietoeslag

2023**		
Minimahuishoudens tot 120% Wsm	446	48%
Overige huishoudens	480	52%
Totaal	926	100%

gemeente Bergen. Van deze 926 huishoudens is 48 procent (446 huishoudens) in beeld bij de gemeente als minimahuishouden; van hen is bekend dat zij een inkomen hebben tot 120 procent Wsm en een vermogen hebben dat past binnen de grenzen van de Participatiewet.

Minimahuishoudens met energietoeslag

De 446 gebruikers van de energietoeslag die de gemeente al in beeld heeft, vormt 76 procent van de doelgroep tot 120 procent Wsm die de gemeente al kent (en die dus een laag vermogen hebben). Bijna een kwart (24 procent) van de doelgroep met een laag vermogen heeft dus geen gebruikgemaakt van de energietoeslag. Onder de minimahuishoudens in beeld met een inkomen tot 100 procent Wsm is gebruik van de energietoeslag in verhouding zelfs nog iets hoger; 87 procent (424 huishoudens).

Kenmerken huishoudens die gebruik hebben gemaakt van de energietoeslag in beeld

De 926 huishoudens die gebruikmaken van de energietoeslag vormen meestal een alleenstaand huishouden (67 procent), hebben veelal een Nederlandse achtergrond (79 procent) en de grootste groep (51 procent) is ouder dan 67 jaar. 43 procent van de gebruikers van de energietoeslag komt ten slotte uit de wijk Bergen Binnen.

* De cijfers over het gebruik van regelingen en voorzieningen betreffen het aantal gebruikers dat gekoppeld kon worden aan de BRP die voor dit onderzoek is aangeleverd.

** Het gebruik van de energietoeslag betreft alle gebruikers die een verstrekking hebben ontvangen uit de energietoeslag 2023.

5. Zzp

In 2023 waren er 2.671 zzp'ers in de gemeente Bergen in beeld. Van de 2.671 zzp'ers is 1 procent bij de gemeente in beeld als minimahuishouden tot 120 procent Wsm.

Tabel 5.1 Aantal zzp'ers

2023		
Minimahuishoudens tot 120% Wsm	36	1%
Overige huishoudens	2.635	99%
Totaal	2.671	100%

Zzp'ers in minimahuishoudens

De 36 zzp'ers met een inkomen tot 120 procent Wsm die de gemeente in beeld heeft, vormen 6 procent van de doelgroep tot 120 procent Wsm die de gemeente kent (en die dus een laag vermogen hebben).

Kenmerken zzp'ers als minima in beeld

De 36 zzp'ers die als minima in beeld zijn, zijn in de meeste gevallen tussen de 45 en 67 jaar (56 procent) en hebben grotendeels een Nederlandse achtergrond (61 procent). 52 procent van de zzp'ers woont in een huishouden met kinderen. De meeste zzp'ers zijn ten slotte woonachtig in de wijk Bergen Binnen (58 procent).

6. Schuldhulpverlening

In 2023 ontvingen 55 huishoudens een vorm van schuldhulpverlening in de gemeente Bergen. Van deze 55 huishoudens is 78 procent (43 huishoudens) in beeld bij de gemeente als minimahuishouden; van hen is bekend dat zij een inkomen hebben tot 120 procent Wsm en een vermogen hebben dat past binnen de grenzen van de Participatiewet.

Tabel 6.1 Gebruik schuldhulpverlening*

2023		
Minimahuishoudens tot 120% Wsm	43	78%
Overige huishoudens	12	22%
Totaal	55	100%

Minimahuishoudens met schuldhulpverlening

De 43 gebruikers van de schuldhulpverlening die de gemeente al in beeld heeft, vormen 7 procent van de doelgroep tot 120 procent Wsm die de gemeente al kent (en die dus een laag vermogen hebben). 93 procent van de minimadoelgroep heeft dus geen gebruikgemaakt van (een vorm van) schuldhulpverlening. Onder de minimahuishoudens in beeld met een inkomen tot 100 procent Wsm is het gebruik van de schuldhulpverlening in verhouding iets lager; 8 procent (38 huishoudens).

Kenmerken minimahuishoudens die gebruik hebben gemaakt van schuldhulpverlening in beeld

De 38 minimahuishoudens die gebruikmaken van de schuldhulpverlening zijn veelal alleenstaand (49 procent), hebben in de meeste gevallen een niet-westerse achtergrond (72 procent) en bijna de helft (47 procent) heeft een leeftijd van 27 tot 45 jaar.

* De cijfers over het gebruik van schuldhulpverlening betreffen het aantal gebruikers dat gekoppeld kon worden aan het BRP dat voor dit onderzoek is aangeleverd. Er is een groep gebruikers van de schuldhulpverlening die niet gekoppeld kon worden aan het BRP. Dit betekent dat er een deel van de gebruikers van de schuldhulpverlening ontbreekt in het dashboard en het daadwerkelijke gebruik van de schuldhulpverlening hoger ligt.

7. Wmo

In 2023 waren er 1.832 huishoudens in de gemeente Bergen die gebruik hebben gemaakt van een Wmo voorziening. Van de 1.832 huishoudens is 10 procent bij de gemeente in beeld als minimahuishouden tot 120 procent Wsm.

Tabel 7.1 Gebruik Wmo

2023		
Minimahuishoudens tot 120% Wsm	179	10%
Overige huishoudens	1.653	90%
Totaal	1.832	100%

Wmo in minimahuishoudens

De 179 huishoudens met een Wmo voorziening en een inkomen tot 120 procent Wsm die de gemeente in beeld heeft, vormen 31 procent van de doelgroep tot 120 procent Wsm die de gemeente kent (en die dus een laag vermogen hebben).

Kenmerken minimagebruikers Wmo in beeld

De 179 minimagebruikers van de Wmo zijn in de meeste gevallen alleenstaand (72 procent). De grootste groep heeft een leeftijd tussen de 45 en 67 jaar (46 procent) en heeft grotendeels een Nederlandse achtergrond (78 procent).

8. Jeugdwet

De gebruikers van de Jeugdwet worden getoond op twee niveaus: huishoudniveau en kindniveau. In één huishouden kunnen meerdere kinderen in de Jeugdwet zitten.

In 2023 ontvingen 532 huishoudens een vorm van Jeugdwet in de gemeente Bergen. Van deze 532 huishoudens is 6 procent (30 huishoudens) in beeld bij de gemeente als minimahuishouden; van hen is bekend dat zij een inkomen hebben tot 120 procent Wsm en een vermogen hebben dat past binnen de grenzen van de Participatiewet.

In 2023 zaten er 571 kinderen tot 18 jaar in de Jeugdwet. Van deze 571 kinderen is 6 procent (34 kinderen) in beeld bij de gemeente als minimakind; van hen is bekend dat zij in een huishouden wonen met een inkomen tot 120 procent Wsm en een vermogen binnen de Participatiewet. 13 procent van alle minimakinderen zit in de Jeugdwet. Naast de 571 kinderen tot 18 jaar ontvangen 36 jongvolwassenen (18 tot 23 jaar) ondersteuning vanuit de Jeugdwet.

Tabel 8.1 Gebruik Jeugdwet in 2023

	Huishoudens		Kinderen	
Inkomen tot 120% Wsm	30	6%	34	6%
Overige huishoudens/kinderen	502	94%	537	94%
Totaal	532	100%	571	100%

Kenmerken minimahuishoudens die gebruik hebben gemaakt van Jeugdwet in beeld

Van de 30 minimahuishoudens die gebruik hebben gemaakt van de Jeugdwet is het grootste deel een eenpersoonshuishouden met minder- en eventueel meerderjarige kinderen (70 procent). Verder heeft 60 procent van de huishoudens een Nederlandse achtergrond.

Bijlage 1. Niet-koppelbare gebruikers

In de onderstaande tabel staat de verdeling tussen de gebruikers die wél, en die niet aan de BRP konden worden gekoppeld. De gebruikers die niet aan de BRP gekoppeld konden worden zijn derhalve niet meegenomen in de verdere analyses.

De tabel dient als volgt te worden gelezen (bijzondere bijstand dient als voorbeeld):

- In het bronbestand zijn 224 unieke personen geteld die in 2023 gebruik hebben gemaakt van de bijzondere bijstand.
- Daarvan konden 204 personen worden gekoppeld aan de BRP.
- 20 unieke gebruikers konden dus niet worden gekoppeld en komen niet terug in het gebruikerscijfer in de rapportage. Het is onduidelijk om hoeveel *huishoudens* dit gaat. Omdat in het rapport wél op huishoudniveau wordt geteld, laten we deze 20 'onbekende gebruikers' dus buiten beschouwing.
- Let op: het gebruik van de meeste regelingen in het rapport is geteld op *huishoudniveau* en niet op *persoonsniveau*. De aantallen uit onderstaande tabel zijn dus veelal niet de aantallen waarover is gerapporteerd in het hoofdstuk over het gebruik en bereik van de regelingen. De teleenheid wijkt dus af.

Tabel B1 Het aantal niet-koppelbare gebruikers per regeling

Regeling	Unieke personen in bronbestand 2023	Waarvan gekoppeld aan BRP	Verschil (aantal niet gekoppelde gebruikers op persoonsniveau)
Bijzondere bijstand	224	204	20
Individuele inkomenstoeslag	310	299	11
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	352	334	18
Collectieve zorgverzekering	530	520	10
Maatschappelijke participatie	265	260	5
Tegemoetkoming schoolkosten	19	19	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	81	58	23
Computerregeling	37	35	2
Energietoeslag	1.141	1.110	31
Studietoeslag	5	4	1
Wmo	2313	1998	315
Schuldhulpverlening	66	61	5
Jeugdwet	642	602	40
ZZP	2795	2671	124